

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania bieżących, śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego – klasa V SP

I. Działalność ucznia we wszystkich sferach jego aktywności oceniana jest:

- na bieżąco, wyrażona ocenami w skali **1-6**, w zakresie aktywności na lekcji znakiem +: przy czym 5x+ ocena bdb, 4+ ocena db, 3+ ocena dst; **bz** - brak zadania, **0** – nieobecność ucznia na sprawdzianie
- okresowo: w skali 1-6, poparta informacją szczegółową zawierającą wszystkie składniki oceniania
- rocznie - wyrażona oceną w skali 1-6.

II. SPRAWDZANIE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI ODBYWA SIĘ POPRZEZ PRACE PISEMNE:

- testy (sprawdziany gramatyczne) – co najmniej **jeden** w okresie lub po zakończeniu określonej partii materiału (działu)
- dyktanda – **co najmniej 2 w okresie**
- prace stylistyczne klasowe – co najmniej **1-2 w okresie**
- prace stylistyczne, dłuższe formy wypowiedzi jako prace domowe (na bieżąco)
- kartkówki (w miarę potrzeb, na bieżąco z 1-3 ostatnich lekcji)

III. KRYTERIA OCENIANIA PRAC PISEMNYCH

Prace klasowe, kartkówki i sprawdziany oceniane są wg skali punktowej określonej przez nauczyciela, następnie przeliczane są skalą procentową odpowiadającą skali ocen:

bardzo dobry	100% - 91%	możliwych do uzyskania punktów
dobry	90 % - 75 %	możliwych do uzyskania punktów
dostateczny	74 % - 51 %	możliwych do uzyskania punktów
dopuszczający	50 % - 31 %	możliwych do uzyskania punktów
niedostateczny	30 % - 0 %	możliwych do uzyskania punktów.

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu są oceniani za zawartość merytoryczną pracy, zgodnie z kryteriami i wyznacznikami danej formy. Wszystkich uczniów obowiązuje zasada: prace pisemne wykonywane w domu są bezbłędne pod względem ortografii.

IV. DYKTANDA W KL. 4 – 6 WEDŁUG KRYTERIÓW:

1 bł. ort II kategorii	- bardzo dobry
2 bł. ort	- dobry
3-4 bł. ort.	- dostateczny
5 bł. ort.	- dopuszczający
6 i więcej bł. ort	- niedostateczny

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w pisaniu i czytaniu uczestniczą w dyktandzie, pisaniu ze słuchu, pisaniu z pamięci, ale nie są oceniani stopniem. W dzienniku lekcyjnym nauczyciel wpisuje „+”

w rubryce z oceną lub „0” w przypadku nieobecności ucznia. Uczeń ma obowiązek skrupulatnej poprawy popełnionych błędów.

Uczeń może zawrzeć umowę z nauczycielem i uzyskać dodatkowy „+”, gdy w dwóch kolejnych dyktandach poprawnie zapisze wyraz sprawiający mu szczególną trudność.

V. KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI USTNYCH:

ndst – Odpowiedź ucznia nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

dop – Uczeń przyswoił przynajmniej 50 % wiedzy koniecznej do realizacji celów przedmiotowych z j. polskiego i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W czasie odpowiedzi możliwe są liczne błędy w zakresie wiedzy merytorycznej i w sposobie jej prezentacji, jednak z pomocą nauczyciela uczeń zasadniczo udziela odpowiedzi.

dst – Uczeń opanował umiejętności i wiadomości podstawowe, potrafi je zaprezentować, odpowiedź odbywa się przy niewielkim ukierunkowaniu nauczyciela. Występują nieliczne błędy rzeczowe i językowe.

db – Uczeń opanował wiadomości i umiejętności podstawowe, rozszerzone i potrafi je zaprezentować samodzielnie lub przy niewielkiej pomocy nauczyciela, jego odpowiedź jest poprawna językowo, dopuszczalne są nieliczne potknięcia, uczeń nie wyczerpuje zagadnienia.

bdb – Uczeń odpowiada wyczerpująco (wiedza podstawowa, rozszerzona, dopełniająca). Treść nie wykracza poza program.

cel – Uczeń wskazuje na szczególne zainteresowanie j. polskim, spełnia kryteria oceny bardzo dobrej, ale wykracza poza program, zawiera własne, oryginalne przemyślenia poparte treściami zaczerpniętymi z różnych źródeł pozapodręcznikowych. Odpowiedź jest nienaganna językowo.

VI. PRACE STYLISTYCZNE

cel – za pełne zrozumienie tematu, oryginalne ujęcie i wyczerpujące rozwinięcie w ramach przyjętej koncepcji; trafny dobór materiału rzeczowego, dobra jego znajomość i celna interpretacja; trafny wybór formy, kompozycji; tok rozumowania jest swobodny, przejrzysty, a wszystkie części pracy są jemu podporządkowane, wewnątrznie spójne; uczeń zachowuje właściwe proporcje między częściami pracy; wypowiedź jest jasna, przejrzysta, nosi znamiona indywidualnego stylu; poprawna fleksja, frazeologia, operowanie słownictwem uwydatniającym spójność logiczną zdań i części pracy; dopuszczalny 1 błąd ort. w wyjątkowo trudnym wyrazie, poprawna interpunkcja, akapity, pismo czytelne.

bdb – Pełne zrozumienie i właściwe ujęcie tematu, wyczerpujące rozwinięcie, myśli samodzielne; uzasadniony tematem dobór materiału i dobra jego znajomość; kompozycja zgodna z podaną formą. Tok rozumowania swobodny, przejrzysty, wszystkie części pracy jemu podporządkowane. Właściwe proporcje między częściami pracy. Bogate słownictwo, bezbłędna fleksja, dopuszczalne sporadyczne błędy frazeologiczne, zróżnicowana struktura zdań, sporadyczne usterki składniowe. Uczeń operuje słownictwem uwydatniającym spójność logiczną zdań; nie więcej niż 1 błąd ort. na stronie tekstu i sporadyczne błędy interpunkcyjne, uzasadnione akapity, pismo czytelne.

db – Właściwe zrozumienie i ujęcie tematu, poprawne jego rozwinięcie i wystarczająca do takiego rozwinięcia znajomość materiału rzeczowego; próba samodzielnych ocen i wnioskowania, dopuszczalne niewielkiej wagi błędy rzeczowe i omyłki. Uczeń zachowuje większość wymogów kompozycyjnych określonej formy; tok rozumowania na ogół logiczny. Dopuszczalne są pojedyncze myśli luźno związane z tematem i nieznaczące uchybienia dotyczące spójności tekstu. Zasób słownictwa niezbyt bogaty, styl jednorodny, poprawna fleksja; dopuszczalne drobne błędy frazeologiczne, rzadkie błędy składniowe. Uczeń popełnia nie więcej niż 2 bł. ort. na stronie tekstu. Rzadkie błędy interpunkcyjne, przypadkowe akapity, pismo czytelne.

dst – Jednostronne zrozumienie tematu, w rozumowaniu brak konsekwencji, nie uzasadniona forma, tendencja do relacjonowania treści utworów, sądy odtwórcze; ogólnikowa znajomość materiału rzeczowego. Uczeń zachowuje najistotniejsze cechy podanej formy. Mało przejrzysty tok rozumowania, brak konsekwencji w wiązaniu logicznym i formalnym tekstu; zachowanie właściwych proporcji między poszczególnymi częściami pracy. Słownictwo ubogie, ale umożliwiające przekazanie głównych myśli. Dopuszczalne sporadyczne wpływy języka mówionego. Brak rażących błędów fleksyjnych i frazeologicznych, schematyczna struktura zdań; nie więcej niż średnio 3 bł. ort. na stronie tekstu. Dopuszczalne błędy interpunkcyjne, brak akapitów, pismo trudno czytelne.

dop – Niezupełnie właściwe zrozumienie tematu, z przewagą frazesów, ogólnikowość. Błędy w odtwarzaniu wiadomości, powierzchowna znajomość materiału rzeczowego. Uczeń zachowuje przypadkowe cechy określonej formy, rozumuje chaotycznie. Brak spójności logicznej i formalnej tekstu. Słownictwo ubogie, zauważalne wpływy języka mówionego na strukturę wypowiedzi.

Sporadyczne, rażące błędy fleksyjne i frazeologiczne. Tendencja do posługiwania się szablonem językowym, zbanalizowanymi wyrażeniami i zwrotami, liczne błędy składniowe. Uczeń nie więcej niż 4 bł. ort. na stronie tekstu; dopuszczalne błędy interpunkcyjne, brak akapitów, pismo trudno czytelne.

ndst– Nie rozumie tematu, zapisuje przypadkowe myśli, nie zna materiału rzeczowego; w pracy panuje zupełny bezład, chaos, przypadkowość; słownictwo jest bardzo ubogie z wyraźnymi cechami środowiskowymi; styl nieporadny, poważne błędy składniowe, niezamykanie myśli w obrębie zdania, nie zna podstawowych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych; występuje nasilenie rażących błędów.

VII. RECYTACJA

Obowiązuje znajomość całości lub fragmentów wybranych i wskazanych przez nauczyciela dzieł literackich

(w przypadku wybranych dłuższych utworów poetyckich, fragmentów prozy nauczyciel określa wymaganą ilość/objętość tekstu na poszczególne stopnie). Uczeń wygłasza z pamięci tekst, stosuje się do zasad interpunkcji, intonacji zdaniowej, dbając o poprawną intonację głosową.

- **Wszystkich uczniów obowiązuje zasada: prace pisemne wykonywane w domu są bezbłędne pod względem ortografii.**

- **Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu są oceniani za zawartość merytoryczną pracy, zgodnie z kryteriami i wyznacznikami danej formy.**

- **Uczeń ma obowiązek znać treść tekstów omawianych na lekcji (z podręcznika i innych źródeł) oraz obowiązkowych lektur szkolnych.**

VIII. SZCZEGÓŁOWE USTALENIA NAUCZYCIELA Z UCZNIAMI:

- 2 razy w okresie uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji i zadania – nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów i zajęć, na których wystawiona jest ocena śródroczna i roczna,
- uczeń, który nie pracuje systematycznie i ma odnotowane co najmniej **3** **bz nie może otrzymać śródrocznej i rocznej oceny na poziomie dobrym i bardzo dobrym**; ocena celująca może być wystawiona za **szczególne, oryginalne i twórcze osiągnięcia** opierające się na wiedzy wykraczającej poza wiedzę programową danej klasy, osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, recytatorskich inne szczególne osiągnięcia z j. polskiego
- prace pisemne są obowiązkowe; nauczyciel zapowiada je z tygodniowym wyprzedzeniem i podaje zakres materiału objętego sprawdzianem i szczegółowe kryteria oceniania (w razie usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczyć pracę w terminie **do 2 tygodni** od momentu powrotu do szkoły, co zależy od długości okresu choroby i wielkości zaległości)
- poprawa prac pisemnych jest dobrowolna i musi odbywać się poza godzinami lekcyjnymi; uczeń pisze ją tylko jeden raz; punktacja za poprawioną pracę jest taka sama jak za pracę pierwotną.
- nauczyciel ma prawo przeprowadzać 10-15 min. kartkówki z zakresu materiału obejmującego max. 1-3 lekcje, bez obowiązku ich wcześniejszego zapowiadania
- uczeń ma prawo do jawności ocen, systematyczności i rzetelności oceniania
- uczeń ma obowiązek w domu codziennie głośno czytać przez **co najmniej 20 minut**, potwierdzać to wpisem w zeszycie i podpisem rodzica.

Sposób poprawiania ocen przez uczniów

- Ocenę z odpowiedzi ustnej uczeń poprawia w tej samej formie – sam zgłasza się do poprawy w czasie ustalonym z nauczycielem.
- Ocenę z pracy pisemnej poprawia w terminie 2. tygodni
- Uczeń ma obowiązek poprawy każdej oceny niedostatecznej
- Uczeń ma prawo poprawy ocen: dopuszczający i dostateczny.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego

6	5	4	3	2
celujący	bardzo dobry	dobry	dostateczny	dopuszczający
Kształcenie literackie i językowe				
Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania. -Uczeń: twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, -proponuje rozwiązania wykraczające poza materiał programowy, -wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, -nie powiela cudzych poglądów, -potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości, -bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, -podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. udział w akademiach, inscenizacjach teatralnych), -prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny, -posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku, przewidywane w programie nauczania kl. V, -wykazuje ponadprogramowe umiejętności w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego.	Uczeń opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania dla kl. V. -Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym, -potrafi posługiwać się pożądanymi w kl. V formami wypowiedzi (sprawozdanie z wycieczki, spaceru, opis przedmiotu, wyglądu człowieka z elementami charakterystyki, list prywatny i oficjalny, pamiętnik, zaproszenie, komunikat), -podejmuje próby charakterystyki postaci (na wyrazistych przykładach), -samodzielnie sporządza notatki z czytanych lektur, -bezbłędnie układa plan odtworczy lektury, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, -bardzo dobra znajomość tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów; pisanie opowiadania twórczego z dialogiem, -zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach,	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w kl. V -Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania, -jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne, -potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów, -podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową (opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki) -w wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy dotyczące języka, literatury oraz kultury, -nazywa cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki, noweli, -poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury. Fleksja i składnia -Uczeń określa formę gramatyczną czasowników, -stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej, -tworzy czasownik dokonany od niedokonanego,	-Uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie program. kl. V. - w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii, - w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie odtworcze, z dialogiem, opis przedmiotu i postaci, sprawozdanie, list, zaproszenie, komunikat, życzenia), -opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania, -ma świadomość popełnianych błędów i potrafi je poprawić przy pomocy nauczyciela, -umie wymienić elementy świata przedstawionego (miejsce, czas akcji, bohaterów, wydarzenia), -odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych, -w utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, przenieśnie. Fleksja i składnia -Uczeń tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie,	Uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonywanie zadań o niewielkim stopniu trudności. - jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu. -względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia. -błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy, -stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. Fleksja i składnia -Uczeń rozróżnia części mowy, -wskazuje podmiot, określenia i orzeczenie, -odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki, -odmienia czasownik przez osoby, czas, liczbę, rodzaj, tryby, -odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego, -wyróżnia głoski, litery, sylaby w wyrazie,

	-biegle posługuje się słownikiem ortograf., słownikiem wyrazów bliskoznacznych, -potrafi porównać cechy gatunkowe baśni i bajki, -analizuje utwór liryczny. Fleksja i składnia -Uczeń wskazuje różnice między formą osobową i nieosobową czasownika, między czasownikiem dokonanym a niedokonanym, -określa znaczenie trybów czasownika, biegle odmienia czasowniki w trybie rozkazującym i przypuszczającym, -zna zasady pisowni części „-by” z czasownikami, -w odmianie rzeczownika przez przypadki wyróżnia temat oboczny, oboczności, -określa rolę przymków w zdaniu, -wskazuje podobieństwa i różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem, -podaje poprawne formy liczebników, -klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady, -wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe i nazywa je, -nazywa części zdania, -układa zdania pojedyncze rozwinięte wg podanego wykresu, -przeprowadza klasyfikację zdań złożonych.	-wyróżnia częśćkę, za pomocą której tworzy ten czasownik, -poprawnie odmienia czasowniki typu: umiem, rozumiem, idę, -omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego, -wyjaśnia różnice w odmianie podanych rzeczowników, -wyodrębnia temat i końcówkę, -uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany, -w zd. wskazuje przymki i wyrażenia przymkowe, nazywa ich rolę w zdaniu, -tworzy przysłówki od przymiotników, -stosuje je w zdaniach i określa ich rolę, -określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem, -zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie, -stosuje w zdaniu liczebnik w odpowiednim przypadku, -przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie, -podaje przykład podrzędnego i współrzędnego zespołu składniowego, -robi wykres zd. rozw., pojedyncz., -przekształca zd. pojedyncze na złoż. i odwrotnie.	-rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane, -odmienia czasownik we wszystkich trybach, -nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają, -odmienia przez przypadki rzeczownik o prostej odmianie, -rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika, -odróżnia przymek od różnych części mowy, -rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia , -odmienia przymiotnik przez przypadki, -łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia je, -określa przypadek, liczbę, rodzaj, -rozpoznaje w zdaniu liczebnik, -rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, -podaje przykłady typów zdań, -łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie, -wpisuje zdanie w podany wykres, -podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone.	-poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii oraz zna podstawowe zasady ortograficzne.
--	--	---	---	---